

Finansdepartementet
Pb 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref: 118417-011

Oslo, 13. november 2006

KOMMUNAL SELSKAPSSKATT - DOKUMENTINNSYN

1 Innledning

LVK representerer 165 kommuner. Mange av kommunene får betydelige endringer i sin andel av selskapsskatten fra 2006 til 2007.

Finansdepartementet har i brev av 16. desember 2005 til Farsund kommune uttalt at taushetspliktbestemmelsen i ligningsloven § 3-13 er til hinder for å gi kommunene innsyn i grunnlagsmaterialet for utregningen av selskapsskatten.

Innsyn i grunnlaget for beregningen av kommunens andel av selskapsskatten er av stor betydning for kommunene. Kommunene er i Stortingsvedtak i forbindelse med behandlingen av St. meld. nr. 5 (2004-2005), gitt rett til en andel av selskapsskatten. Kommunal- og regionaldepartementet fastsetter hvert år den enkelte kommunes andel, på bakgrunn av innhentede tall fra Skattedirektoratet. Kommunenes ønske om innsyn i grunnlagsmateriale for fastsettelsen av kommunenes andel av skatten bygger på et legitimt behov for innsyn i grunnlaget for fastsettelsen og fordelingen av skatten. Videre er det tale om å gi innsynsrett til et offentlig organ, som selv er underlagt taushetsplikt og som vanskelig kan tenkes å misbruke de opplysninger de skulle få ved innsynet. Slik LVK og kommunene ser det, er taushetspliktbestemmelsen i ligningsloven § 3-13 ikke til hinder for å innrømme kommunene innsynsrett i grunnlagsmaterialet for utregning av selskapsskatten. LVK ber om et møte med departementet for å utdype organisasjonens syn.

Nedenfor i punkt 2 redegjøres det for innsynsrettens rettslige sider. I punkt 3 gjennomgås de lovgivningspolitiske hensyn som taler for å gi kommunene innsyn i grunnlaget for fordelingen av selskapsskatten.

2 Kommunenes innsynsrett i grunnlaget for tildelingen av selskapsskatt – taushetsplikt og partsinnsyn

2.1 Innledning

Kommunene får tilført sin andel av selskapsskatten basert på den geografiske fordelingen av det enkelte foretaks sysselsetting, ut fra en kopling mellom skatte- og sysselsettingsdata. En andel av skatten for hvert foretak blir dermed fordelt mellom kommunene avhengig av hvor arbeidsplassene i foretaket er lokalisert. Fordelingen fastsettes av Kommunal- og regionaldepartementet, jf. eksempelvis St. prp. nr. 61 (2005-2006) (Kommuneproposisjonen). Det vises til punkt 2.12 og tabell 1.8 mht. fordelingen for 2007.

Den tekniske gjennomføringen av koplingen mellom registeret for skattepliktige foretak mot Arbeidsgiverregisteret foretas i Skattedirektoratet som en årlig prosedyre.

Departementet skriver i brevet til Farsund kommune følgende:

"Beregningene som foretas av Skattedirektoratet i etterkant av likningen hvert år, er meget omfattende og detaljerte. Datalistene over fordelingsgrunnlaget inneholder opplysninger om det enkelte selskap, der flere av opplysningene er taushetsbelagte etter ligningsloven § 3-13. Det er ingen unntak fra taushetsplikten som gir ligningsmyndighetene adgang til å gi opplysningene videre til kommunene. Det er dermed ikke anledning til å gi kommunene innsynsrett i dette materialet."

Etter det LVK har fått opplyst beregnes kommunefordelingen ut fra følgende opplysninger: Skattyters (selskapets) navn og organisasjonsnummer, en beregnet kommunal selskapsskatt¹, antallet sysselsatte hos skattyter (selskapet) og fordelingen av sysselsatte på de aktuelle kommuner pr. 31.12. i inntektsåret. Ut fra disse listene produserer Skattedirektoratet så de tall som fremgår av kommuneproposisjonen, jf. for 2007 tabell 1.8. Etter det LVK forstår, får Kommunal- og regionaldepartementet kun de endelige kommunefordelte tall fra Skattedirektoratet, og ikke det underliggende materialet.

Rett til innsyn i saksdokumenter har hjemmel i offentlighetsloven og når saken gjelder enkeltvedtak, i forvaltningslovens regler om partsinnsyn.

Når offentlighetsloven gir hjemmel kan innsyn nektes hvis opplysningene er omfattet av *lovbestemt* taushetsplikt. Hvis opplysningene *ikke* er omfattet av lovbestemt taushetsplikt er dokumentene i utgangspunktet offentlige. Hvis dokumentene regnes som interne, har forvaltningen plikt til å vurdere meroffentlighet.

¹ Etter det LVK forstår tas det utgangspunkt i alminnelig inntekt for selskapet. Ut fra denne alminnelige inntekt beregnes en stipulert kommunal selskapsskatt (en andel av alminnelig inntekt). Det er denne stipulerte skatt som fordeles på de aktuelle kommuner.

I pkt 2.2 nedenfor utdypes LVKs syn på taushetspliktbestemmelsene i ligningsloven § 3-13 og forvaltningsloven § 13. Det er LVKs syn at det ikke foreligger lovbestemt taushetsplikt som hindrer innsyn i grunnlagsmateriale. Som det vil fremgå i pkt 3 er det videre LVKs syn at hensynene som taler for meroffentlighet for interne dokumenter må føre til at kommunene innrømmes innsynsrett. LVK mener følgelig at meroffentlighet må praktiseres uten unntak i disse sakene.

2.2 Det er forvaltningslovens regler, ikke ligningslovens regler som regulerer forholdet

Ligningslovens virkeområde er regulert i ligningsloven § 1-1:

"§ 1-1 Lovens virkeområde.

Denne lov gjelder for utligning av

a. skatt på formue og inntekt, og tonnasjeskatt, etter skatteloven og

b. trygdeavgift etter folketrygdloven".

En forutsetning for å anvende ligningslovens taushetspliktbestemmelser er altså at saken det kreves innsyn i gjelder "utligning av" en av de skatter loven nevner. Fordelingen av selskapsskatten er en tilskuddssak i Kommunal- og regionaldepartementet og ikke en ligningssak. Følgelig gjelder ikke ligningsloven for denne type saker.

Ligningsloven § 3-13 nr. 1 lyder (understreket her):

"Enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til ligningsforvaltningen, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det han i sitt arbeid har fått vite om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Den som tiltrer verv, stilling eller oppdrag skal avgi skriftlig erklæring om at han kjenner og vil overholde taushetsplikten".

Bestemmelsen må leses i sammenheng med ligningsloven § 1-1 slik at det bare er opplysninger en får ved behandlingen av ligningssaker som omfattes av ligningsloven § 3-13.

Tjenestemennene i Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet tilhører ikke ligningsforvaltningen og omfattes derfor ikke av § 3-13. Disse får bare de opplysninger som er nødvendige for å behandle fordelingssaken.

For tjenestemennene i Skattedirektoratet innebærer loven større avgrensingsproblemer. Opplysninger som er produsert i forbindelse med ligning vil være omfattet av taushetsplikten. Siden Skattedirektoratets oppgave er å samkjøre ligningsregistrene med Arbeidstakerregisteret, vil det ikke bli produsert nye ligningsopplysninger ved Skattedirektoratets behandling av saken, men det vil bli produsert nye sammenstillinger av ligningsopplysninger med andre opplysninger.

Så langt ligningsloven og dens § 3-13 ikke regulerer taushetsplikten for departementenes og Skattedirektoratets tjenestemenn, gjelder reglene i forvaltningsloven.

2.3 Taushetsplikt og partsinnsyn etter forvaltningsloven

2.3.1 Taushetsplikten etter forvaltningsloven § 13

Forvaltningsloven § 13 første ledd lyder:

"Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:

1) noens personlige forhold, eller

2) tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår".

Opplysningene som sammenstilles av Skattedirektoratet inneholder skattyters (selskapets) navn og organisasjonsnummer, en stipulert kommunal andel av alminnelig inntekt, antallet sysselsatte hos skattyter og fordelingen av sysselsatte på kommuner.

Ingen av disse opplysningene er opplysninger som faller inn under punkt 1. eller 2. Det foreligger derfor ikke taushetsplikt etter forvaltningslovens regler.

Om punkt 1. skriver Woxholth i Forvaltningsloven med kommentarer (1999) side 204:

"Med "noens" siktes det til fysiske personer. Det innebærer som utgangspunkt at opplysninger om foreninger, selskaper og andre foretaks forhold ikke faller inn under dette alternativet."

Etter punkt 2. er det et vilkår at behovet for taushet må bygge på konkurransemessige overveielser. Ingen av de opplysninger listene inneholder kan sies å påvirke konkurransen.

Taushetsplikten er derfor ikke til hinder for å gi innsyn i opplysningene etter offentlighetsloven. Forvaltningen har videre plikt til å vurdere meroffentlighet for eventuelle interne dokumenter.

2.3.2 Partsinnsyn

Forvaltningslovens regler om partsinnsyn (jf. §§ 18 og 19) gjelder enkeltvedtak, som forutsetter at kommunen har partsstilling, slik dette er definert i forvaltningsloven § 2.

Forvaltningsloven § 2 fjerde ledd lyder:

"Et forvaltningsorgan likestilles med privat rettssubjekt ved anvendelse av første ledd dersom organet har samme interesse eller stilling i saken som private parter kan ha".

Etter § 2 fjerde ledd skal et forvaltningsorgan (kommune) altså likestilles med privat rettssubjekt ved anvendelsen av første ledd, dersom kommunen har samme interesse eller stilling i saken som private parter kan ha.

Kommunal- og regionaldepartementets fordeling av selskapsskatten fastsetter rettigheter i form av andel av den kommunale selskapsskatten for hver enkelt kommune. Fordi kommunene har et rettskrav på å få en andel av skatten, og fordi andelen skal beregnes etter på forhånd av Stortinget fastsatte – og ikke skjønnsmessige kriterier, er det LVKs syn at kommunene må ha samme stilling som private personer i tilsvarende saker. At det i nærværende sak er tale om en rettighet (krav på andel av skatt) som ikke tilkommer private, kan ikke være avgjørende.

Kommunal- og regionaldepartementets avgjørelse om fordelingen av selskapsskatten "retter seg mot eller (...) direkte gjelder" den enkelte kommune, jf. fvl. § 2 bokstav e. Når det er tilfelle, må kommunen anses som part. Et enkeltvedtak er et vedtak "som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer", jf. forvaltningsloven § 2 b. Det foreligger følgelig et enkeltvedtak.

Etter forvaltningsloven § 13 gjelder regler om taushetsplikt. Forvaltningsloven § 13 b nr. 1 lyder:

"Taushetsplikt etter § 13 er ikke til hinder for:

1. at opplysningene i en sak gjøres kjent for sakens parter eller deres representanter,"

Hensynet til de foretak som har gitt opplysninger om sine økonomiske forhold ivaretas ved at kommunen ved slikt innsyn får taushetsplikt jf. fvl. § 13 b siste ledd som lyder:

"Part eller partsrepresentant som blir gjort kjent med opplysninger etter første ledd nr. 1, kan bare bruke opplysningene i den utstrekning det er nødvendig for å vareta partens tarv i saken. Forvaltningsorganet skal gjøre ham merksam på dette. Likeledes kan forvaltningsorganet pålegge taushetsplikt når vitner o.l. får opplysninger undergitt taushetsplikt i forbindelse med at de uttaler seg til organet. Overtreding av taushetsplikt etter dette ledd kan straffes etter straffelovens §121, dersom vedkommende er gjort merksam på at overtreding kan få slik følge".

Som part har kommunen "rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, for så vidt ikke annet følger av reglene i denne paragraf eller §19", jf. fvl. § 18.

Det er i annet ledd gjort unntak for interne dokumenter. Unntaket begrenses av fvl. § 18 fjerde ledd:

"Selv om dokumentet er unntatt etter reglene i annet ledd, har parten rett til å gjøre seg kjent med de deler av det som inneholder faktiske opplysninger eller sammendrag eller annen bearbeidelse av faktum. Dette gjelder likevel ikke faktiske opplysninger uten betydning for avgjørelsen og heller ikke når opplysningene eller bearbeidelsen finnes i et annet dokument som parten har adgang til".

Kommunene har altså under en hver omstendighet rett til innsyn i faktiske opplysninger, herunder sammendrag av faktiske opplysninger. Kommunen har altså rett til innsyn i det enkelte foretaks beregnede kommunale selskapsskatt og antallet sysselsatte totalt og i den aktuelle kommunen.

LVK legger til grunn at unntakene fra partsoffentlighet i § 19 ikke er praktiske i den type saker det her er tale om. Det er følgelig LVKs syn at en kommune som begjærer det har rett til å få innsyn i alle dokumenter i saken om tildeling av andel av selskapsskatten, herunder nødvendig dokumentasjon for å kontrollere hvilke foretak som danner grunnlag for tildelingen og disse foretaks økonomiske forhold av betydning for å fastsette det skattebeløp som ligger til grunn for fordelingen.

Når det gjelder hva kommunene har rett til innsyn i, vises til forvaltningsloven § 2 f som definerer et dokument som en *"logisk avgrenset informasjons-mengde som er lagret på et medium for senere lesning, lytting, framføring eller overføring"*. Følgelig vil elektronisk lagrede dokumenter i Skattedirektoratet omfattes av innsynsretten. Forvaltningsloven §§ 18-21 begrenser heller ikke innsynet til de dokumenter Kommunal- og regionaldepartementet har i sin besittelse. Innsynsretten gjelder "sakens dokumenter" jf. § 18. Også dokumenter i Skattedirektoratet omfattes av retten til partsinnsyn. I motsetning til forvaltningsloven definerer offentlighetsloven § 3 første ledd dokument slik:

"Forvaltningens saksdokumenter er dokumenter som er utferdiget av et forvaltningsorgan, og dokumenter som er kommet inn til eller lagt frem for et slikt organ. Som dokument regnes en logisk avgrenset informasjonsmengde som er lagret på et medium for senere lesning, lytting, fremvisning eller overføring".

Det kreves altså etter offentlighetsloven at forvaltningsorganet har dokumentet, et slikt krav kan ikke stilles opp etter forvaltningsloven. Det ville være i strid med formålet om partsinnsyn om saksdokumenter utenfor organet skulle være unntatt fra innsyn.

For ordens skyld presiseres at det ikke er LVKs syn at en hver ligningsopplysning som er lagret på papir eller elektronisk i Skattedirektoratet omfattes. Det som i alle tilfelle omfattes er de opplysninger (lister) som hvert år produseres som grunnlag for Skattedirektoratets leveranse til Kommunal- og regionaldepartementet.

2.4 Unntak fra taushetsplikt i ligningsloven § 3-13

2.4.1 Hvilke opplysninger omfattes av taushetsplikten

De opplysninger som er underlagt taushetsplikt etter ligningsloven § 3-13 er:

"noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold".

Skattyters navn og organisasjonsnummer (som er offentlig tilgjengelige opplysninger) er ikke underlagt taushetsplikt etter § 3-13. Antallet ansatte og de ansattes fordeling på kommunene faller ikke naturlig inn under "andre økonomiske, bedriftsmessige" forhold.

Taushetsplikten gjelder etter dette bare den kommunale andel av selskapsskatten tilordnet det enkelte selskap og grunnlaget for denne skatten.

LVK mener derfor at ikke alle opplysninger som brukes for å fastsette tilskuddene er omfattet av taushetspliktbestemmelsen i § 3-13 nr. 1. Departementet anmodes om å vurdere nærmere hvilke opplysninger som er underlagt taushetsplikt etter bestemmelsen. I denne sammenheng vises det til at offentlighetsloven § 5 a bestemmer at dokumentet for øvrig er offentlig. Dvs. at kommunene har rett til innsyn i de deler av dokumentene som ikke er underlagt taushetsplikt.

2.4.2 Unntak for taushetsplikten i § 3-13 ved utlevering av opplysninger til departementene

Selv om en skulle legge til grunn at det er ligningsloven som regulerer taushetsplikten i saken, er det LVKs syn at kommunene må gis innsyn i det grunnlag Kommunal- og regionaldepartementet eventuelt Finansdepartementet har i sin besittelse eller innhenter.

Etter LVKs syn er taushetsplikt etter ligningsloven § 3-13 ikke til hinder for at opplysninger gis til kommunene. Det vises til ligningsloven § 3-13 nr. 2 a hvor det fremgår at taushetsplikt ikke er til hinder for at opplysninger gis "til offentlig myndighet som kan ha bruk for dem i sitt arbeid med skatt, toll, avgifter, trygder, tilskudd eller bidrag av offentlige midler".. Det er i denne sammenheng sentralt at kommunene som mottaker av opplysningene selv får taushetsplikt jf. § 3-13 nr. 4 som lyder (understreket her):

"Hvis opplysninger gis med hjemmel i nr. 2 eller nr. 3 a til noen som ikke selv har taushetsplikt etter annen lov, gjelder taushetsplikten etter nr. 1 tilsvarende for den som får opplysningene. Den som gir opplysningene skal samtidig gjøre oppmerksom på det. Opplysningene kan likevel brukes til det formål som begrunnet at de ble gitt".

Kommunal- og regionaldepartementet kan derfor få en hver opplysning som er nødvendig for dets arbeid med fordelingen av selskapsskatten fra Skattedirektoratet, uten hinder av taushetsplikten. Videre innebærer regelen i ligningsloven § 3-13 nr. 4 at Kommunal- og regionaldepartementet har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13. Avledet taushetsplikt etter § 3-13 nr. 1 gjelder bare når mottaker ikke selv har taushetsplikt etter lov. Dette innebærer at Kommunal- og regionaldepartementet (og Finansdepartementet) må vurdere kommunenes begjæring om innsyn etter forvaltningslovens regler om taushetsplikt.

Kommunal- og regionaldepartementet kan med andre ord innhente alle nødvendige opplysninger fra Skattedirektoratet, også konkrete ligningsopplysninger om det enkelte foretak, som ledd i sitt arbeid med tilskuddsordningen. Når slike opplysninger faktisk er innhentet, har kommunen rett til å få innsyn.

Kommunens rett til innsyn vil etter dette være avhengig av hvilke opplysninger Kommunal- og regionaldepartementet (Finansdepartementet) faktisk har fått eller innhenter.

3 Det er sterke hensyn som taler for at kommunen bør få innsyn i grunnlaget for fordelingen av selskapsskatten

3.1 Kommunene er skattekreditorer for sin andel av selskapsskatten

I punkt 14.1 i St. prp. nr. 66 (2002-2003) uttalte Kommunal- og regionaldepartementet:

"Selskapsskatten ble omgjort til en ren statsskatt i kommuneopplegget for 1999. Reformen ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 1999. Etter dette har skatten for de etterskuddspliktige i sin helhet tilfalt staten. Kommunesektoren ble kompensert for bortfallet av selskapsskatten i form av økt skatt fra personlige skattytere tilsvarende om lag 6 mrd. kroner i 1999. På det tidspunktet kommunal selskapsskatt ble avvirket, utgjorde den kommunale andelen om lag 15 prosent, den fylkeskommunale andelen om lag 9 prosent, mens nærmere æ-deler av den totale inngangen av selskapsskatt tilfalt staten.

Regjeringen har som siktemål å tilbakeføre en andel av selskapsskatten til kommunene, for å styrke kommunenes incentiver til å drive næringsutvikling og sikre næringsetablering. I Sem-erklæringen, som ligger til grunn for regjeringens arbeid, heter det:

«Samarbeidsregjeringen vil: (. . .) sikre at kommunene har incitamenten for å legge til rette for næringsutvikling lokalt. En andel av selskapsskatten må derfor igjen tilfalle kommunene. Det må utarbeides fordelingskriterier som gir en mer rettferdig fordeling av selskapsskatten enn den tidligere ordning.»

På denne bakgrunn ble det nedsatt en egen arbeidsgruppe, med deltakelse fra Kommunal- og regionaldepartementet, Finansdepartementet og Skattedirektoratet, for å utrede mulige modeller for å tilføre kommunene inntekter fra utvikling av næringsvirksomhet. Systemet som inntil 1999 ble nyttet for å kommunefordele en andel av selskapsskatten, var meget arbeidskrevende og tungdrevet, både for bedriftene og likningskontorene. En forutsetning for arbeidet var dermed at

fordelingen måtte skje etter andre metoder og kriterier enn dem som ble benyttet inntil 1999”.

Av dette fremgår at formålet med tilbakeføringsordningen er å gjenopprette kommunenes posisjon som skattekreditor. Kommunene skal nyte godt av skatteinntekter fra bedrifter knyttet til egen kommune gjennom antallet sysselsatte i kommunen.

Ved vurderingen av om kommunene skal gis innsyn må det derfor legges stor vekt på at kommunene i realiteten er skattekreditorer, selv om ordningen er konstruert slik at kommunene får midlene som ”tilskudd” fra staten. Når denne realitet legges til grunn, fremstår det som klart at kommunene bør gis innsyn i grunnlaget for fordelingen av selskapsskatt. For eksempel har kommunene i dag innsyn i grunnlaget for fastsettelse av eiendomsskatt. Kommunene er skattekreditor for eiendomsskatten.

Formålet med ordningen er å styrke kommunenes incentiver til å drive næringsutvikling og sikre næringsetablering. Innsyn for kommunene vil bidra til å fremme dette formålet.

3.2 Fordeling av betydelige beløp hvert år

Den selskapsskatt som fordeles utgjør betydelige beløp hvert år, både samlet og for den enkelte kommune. I tabell 1.8 i St. prp. nr. 61 (2005-2006) fremgår at samlet beløp for 2007 er 5,1 milliarder kroner. Virkningen for den enkelte kommune fremgår av tabellen.

Ved fordeling av så betydelige midler er det viktig at den enkelte kommune gis innsyn i grunnlaget for fordelingen. Feil både ved ligningen og i Arbeidstakerregisteret kan påvirke resultatet for den enkelte kommune.

Til sammenligning har Finansdepartementet i St. meld. nr. 1 (2006-2007) tabell 4.5 anslått det totale eiendomsskatteprovenyet for 2006 til 4,4 milliarder kroner. Når det gjelder disse midlene har kommunen innsynsrett i ligningsopplysninger mht. verdsettelse og fordeling. Dels ved at kommunen selv er skattekreditor og dels ved at kommunen er gitt innsynsrett i ligningsopplysninger, jf. punkt 3.2 nedenfor.

3.3 Kommunen er gitt innsynsrett i grunnlaget for eiendomsskatt på kraftproduksjonsanlegg

Kraftproduksjonsanlegg verdsettes for eiendomsskatteformål til ligningsverdien, jf. eiendomsskatteoven § 8, som er satt i kraft for slike anlegg, og skatteoven § 18-5. Etter eiendomsskatteoven § 18 skal ligningskontoret gi kommunen alle opplysninger det har og som er nødvendige for utskriving av eiendomsskatt, både mht. verdsettelse og kommunefordeling.

Kommunenes innsynsrett i grunnlaget for ligningsverdien (eiendomsskattetaksten) for kraftproduksjonsanlegg er omtalt og vurdert av Finansdepartementet i Ot. prp. nr. 1 (2003-2004).

Innsynsretten i ligningen av kraftforetak (verdsettelsen av kraftproduksjonsanlegg) er viktig for å sikre at kommunen får riktig eiendomsskatt fra kraftforetakene. Erfaringen viser at aktiv bruk av innsynsretten avdekker feil og mangler ved ligningen.

En innsynsrett i forbindelse med fordelingen av selskapsskatten vil basert på disse erfaringer, med stor grad av sannsynlighet avdekke feil og mangler ved ligningen eller fordelingen av ansatte, som får betydning for fordelingen.

3.4 Prinsippene om partsoffentlighet bør anvendes ved fordelingen av selskapsskatten

Hvis departementet er av den oppfatning at forvaltningslovens regler om partsoffentlighet og unntak fra taushetsplikt ikke gjelder for Kommunal- og regionaldepartementets fordeling av selskapsskatten (fordi kommunene ikke har partsrettigheter), er det LVKs oppfatning at de prinsipper forvaltningsloven gir uttrykk for likevel må føre til at kommunen gis innsyn.

De samme grunner som bærer reglene om partsinnsyn gjør seg gjeldende for kommunens rett til innsyn i grunnlaget for fordelingen av selskapsskatten. LVK kan ikke se sterke grunner til at en kommune skal ha dårligere rettigheter enn en privatperson mht. innsyn i dokumenter som danner grunnlag for tildeling av tilskudd. I saker hvor kommuner konkurrerer med private om tilskudd er det ikke tvil om kommunens partsstilling.

3.5 Hensynet til skattyterne kan ivaretas ved taushetsplikt på kommunens hånd

Hensynet til tilliten mellom ligningsmyndighetene og skattyter er sentral ved ligningsbehandlingen. Regler om innsyn for andre i opplysninger skattyter har gitt ved ligningen må følgelig veies mot skattyters behov for at disse opplysningene skjermes.

Som påpekt over er kommuner offentlige organer som selv vil være underlagt taushetsplikt etter forvaltningslovens regler. Eventuelt kan det ved en lovendring utformes særlige taushetspliktreger for kommunen. Det er derfor ikke tale om en opphevelse av taushetsplikten, men en utvidelse av den krets innen det offentlige som får tilgang til opplysningene. Det er naturlig at en slik krets også omfatter den som er reell skattekreditor. En slik løsning er valgt mht. ligningsopplysninger som ligger til grunn for fastsettelse av og kommunefordeling av eiendomsskattegrunnlaget for kraftproduksjonsanlegg.

En innsynsrett med pålegg om taushetsplikt er også i tråd med prinsippet om partsoffentlighet, jf. fvl. § 18.

3.6 Det må vurderes konkret om det er saklig behov for taushetsplikt

De lister Skattedirektoratet produserer inneholder, etter det LVK erfarer, selskapets navn, organisasjonsnummer og en andel av selskapets alminnelige inntekt (stipulert kommuneskatt). Videre inneholder listen antallet ansatte i selskapet og antallet ansatte i den enkelte kommune. Dette er opplysninger det er liten grunn til å holde hemmelig og opplysningene er til dels tilgjengelige fra andre kilder. Sammenstillingen er imidlertid ikke tilgjengelig fra andre kilder.

Som grunnlag for den skatt som lignes ut på selskapet ligger årets ligning av selskapet. LVK erkjenner at det her er større behov for å begrense innsynet, men viser til at kommunene har fullt innsyn mht. eiendomsskatt.

3.7 Oppsummering

De opplysningene som fremgår av de lister Skattedirektoratet produserer hvert år, som grunnlag for kommunefordelingen av selskapsskatten, er ikke av en slik karakter at de bør undergis taushetsplikt.

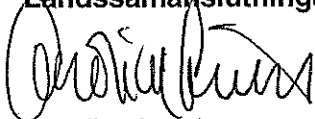
Det er LVKs syn at reglene om taushetsplikt ikke kommer til anvendelse overfor kommunene. Kommunene bør ikke ha dårligere rettigheter enn private parter, med hensyn til partsinnsyn.

Ved vurderingen må det legges stor vekt på at kommunene i realiteten er skattekreditorer og at det er store verdier som fordeles. Som skattekreditor for eiendomsskatten har kommunene innsyn i grunnlaget for eiendomsskattetakstene.

Departementet bør om nødvendig sørge for en lovendring som gjør slikt innsyn mulig.

Med vennlig hilsen

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Caroline Lund